

Till:
Regeringskansliet
Miljö- och Energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se

Dnr M2017/01639/R Statkraft Sverige AB

POSTAL ADDRESS:
Statkraft Energi AS
Sveavägen 9
111 57 Stockholm
Sweden

VISITING ADDRESS:
Sveavägen 9
Stockholm

PHONE:
+47 24 06 70 00

YOUR REF./DATE:

OUR REF.:

Per Nordlund

PLACE/DATE:

Stockholm 2017-10-02

INTERNET:
www.statkraft.no

E-MAIL:
per.nordlund@statkraft.com

SYNPUNKTER PÅ PROMEMORIAN "VATTENMILJÖ OCH VATTENKRAFT, 2017-06-29"

1. Generellt

Statkraft har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad promemoria ("Promemorian"). Statkraft har deltagit i den dialog på temat som pågått i flera år mellan bransch, myndigheter och miljöorganisationer, och även i de diskussioner som förts mellan vattenkraftindustrin och departementet under framtagandet av Promemorian. Diskussionerna har i allt väsentligt varit konstruktiva och resultatnriktade, och vi menar att Promemorian på en övergripande nivå balanserar de olika intressen som står emot varandra i diskussionen om vattenkraftens miljöanpassning och anpassningen till EUs ramdirektiv för vatten ("Ramdirektivet"). Vi menar att energisystemets behov har uppmärksamats i rimlig omfattning, och har mot denna bakgrund inga generella invändningar mot huvuddragen i Promemorian.

I det följande har vi därmed valt att fokusera på ett begränsat antal områden där vi menar att det finns anledning att se över detaljer i förslaget. Vi ansluter oss i övrigt till de synpunkter och mer utförliga resonemang som framförts av branschorganisationen Energiföretagen i Sverige.

2. Den nationella prövningsplanen bör få en tydligare styrande effekt på vattenförvaltningen

Förslaget om en nationell prövningsplan tillgodoser energiintresset på ett rimligt sätt. Det är dock värt att notera att planen främst beaktar nationella hänsyn och samhällsnyttan. Det är därför också viktigt att vattenförvaltningen gör enskilda prövningar med beaktande av lokala intressen vid fastställandet av miljökvalitetsnormerna. I detta arbete är det lämpligt att verksamhetsutövaren kan delta för att säkra lokal förankring och kunskap. Samtidigt innebär dock förslaget att Mark- och miljödomstolen i den individuella prövningen inte kan pröva frågan om en vattenförekomst status utan endast har möjlighet att återremittera den till vattenförvaltningen. Det är sedan upp till vattenförvaltningen att ta ställning till om beslutet ska överprövas.

Vi menar att detta är en alltför svag styrning, vilket även kan medföra stor rättsosäkerhet då den enskilde fråntas rätten till rättslig prövning. Vattenförvaltningens beslut om miljö kvalitetsnormer kan likställas med länsstyrelsens beslut om dammsäkerhetsklass, vilka kan överklagas till Mark- och miljödomstolen. Att beslut återremitteras till vattenförvaltningen är i sig ett bra förslag, förutsatt att vattenförvaltningen ses över för att säkerställa ett tidseffektivt förfarande. Dock bör Mark- och miljödomstolen därefter kunna fatta beslut om nya miljö kvalitetsnormer om så finns nödvändigt i den individuella prövningen. Vidare kan den utredning som ligger till grund för miljö kvalitetsnormer vara bristfällig och därför är det viktigt, även ur denna synpunkt, att beslutet om en vattenförekomst status ska kunna prövas i det enskilda fallet för att säkerställa ett fullgott beslutsunderlag.

3. Det bör förtydligas att en normal tidsperiod mellan omprövningar för vattenkraftanläggningar är 50 år snarare än 20 år

Promemorian anger att alla vattenkraftanläggningar ska förses med moderna miljö villkor, och definierar detta som att verksamhetens tillstånd ska var omprövat under den senaste 20-årsperioden. Samtidigt ger promemorian domstolarna möjlighet att i en omprövningsprocess fastställa en längre tidsperiod till nästa omprövning om detta är motiverat. Definitionen av moderna miljö villkor riskerar att leda till att 20 år blir utgångspunkten, och att längre giltighet är undantag.

Vattenkraftens investeringshorisont är mycket lång. Av detta skäl bör det tydligt framgå av kommande lagstiftning att en normal period mellan omprövningar för vattenkraftanläggningar ska vara 50 år snarare än 20 år. Även samhällsekonomiskt kan den kortare perioden ifrågasättas, eftersom den sannolikt leder till mer frekventa omprövningar med ökad belastning hos tillståndsmyndigheten som följd utan att dessa omprövningar är miljö mässigt motiverade. Det är ur den aspekten mer ändamålsenligt med en omprövning vid behov – såsom sker för miljö farlig verksamhet – samt att det därvid säkerställs att vattenförvaltningen fungerar tillfredsställande.

4. Prövningens omfattning / ändringstillstånd

Promemorian anger att utgångspunkten för prövningens omfattning vid ändring ska vara densamma som för miljö farlig verksamhet. Nuvarande bestämmelse har fungerat väl för miljö farlig verksamhet och principen bör därför vara att ändringstillstånd ska medges såvida det inte finns skäl som talar emot det.

Frågor om underhållsåtgärder och säkerhetshöjande åtgärder bör alltid kunna prövas genom ändringstillstånd.

Det är också viktigt att notera att till skillnad från miljö farlig verksamhet innehåller mål om vattenverksamhet ofta betydande skaderegleringsfrågor. En prövning av hela verksamheten skulle innebära en förnyad prövning av dessa, vilket kan leda till omfattande och resurskrävande mål. Det bör därför förtydligas att vid en prövning av hela verksamheten, ska skadereglering endast ske för den tillkommande skadan.

5. Icke-försämringskravet

EU-kommissionen har kritiserat Sverige för att inte ha implementerat Ramdirektivet på ett korrekt sätt och Promemorian syftar bl.a. till att undanröja denna kritik. Vi instämmer i att

både EU-kommissionens kritik och Weserdomen medför att lagändringar måste göras. Promemorians förslag (se 2 kap. 7§, 5 kap. 3§ 2 och 3 st miljöbalken) ger dock en striktare tillämpning av Ramdirektivet vad vi anser nödvändigt utan att införa de möjligheter till undantag som finns.

Efter Weserdomen klargjordes möjligheten att göra undantag från ickeförsämringskravet i målet Schwarze Sulm. Enligt rättsfallet ska detta göras genom att tillståndsmyndigheten beaktar och gör avvägningar i det enskilda fallet kring villkoren för undantag. Det är denna metod som företrädesvis bör användas och undantagsmöjligheten bör därför föras in i miljöbalken och mer explicit bindas samman med ickeförsämringskravet.

Weserdomen ger inte heller självklart uttryck för den prövning av först *ickeförsämring* och därefter *äventyr av miljömål* som promemorian föreslår. Det föreligger också stor osäkerhet om vad "äventyrar" mer konkret innebär, vilket gör det svårt att förutse hur den kan komma att tillämpas i praktiken och vad den får för konsekvenser.

Vi står till förfogande för ytterligare fördjupning kring våra kommentarer.

Med vänlig hälsning,

Statkraft Sverige AB

Jakob Norström

